

Briuselis, 2022 m. birželio 8 d.
(OR. fr)

9874/22

Tarpinstitucinė byla:
2021/0213(CNS)

FISC 127
ECOFIN 577
ENER 273
ENV 567
CLIMA 262

PRANEŠIMAS DĖL „A“ PUNKTO

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Tarybai
Dalykas:	Pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos, kuria pakeičiama Sąjungos energinių produktų ir elektros energijos mokesčių struktūra (nauja redakcija) – Pažangos ataskaita

Šio pranešimo priede išdėstytoje pažangos ataskaitoje pateikiama pirmininkaujančios valstybės narės nuomonė apie dabartinę padėtį ir pažangą, padarytą 2022 m. pirmąjį pusmetį nagrinėjant pirmiau nurodytą pasiūlymą.

Po birželio 8 d. Nuolatinių atstovų komiteto posėdžio Tarybos (ekonomikos ir finansų reikalai) prašoma viename iš būsimų posėdžių darbotvarkės A punktu susipažinti su šia pirmininkaujančios valstybės narės parengta pažangos ataskaita, išdėstyta šio pranešimo priede.

I. ĮVADAS

1. 2021 m. liepos 14 d. Komisija pateikė pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos, kuria pakeičiama Sąjungos energinių produktų ir elektros energijos mokesčių struktūra (nauja redakcija)¹ (toliau – EMD pasiūlymas).
2. EMD pasiūlymas įeina į Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinį², kuriuo siekiama įgyvendinti plataus užmojo ES tikslus – iki 2030 m. išmetamųjų teršalų kiekį sumažinti bent 55 %, palyginti su 1990 m. lygiu, ir iki 2050 m. pasiekti poveikio klimatui neutralumo tikslą. Šį rinkinį sudaro tarpusavyje susiję pasiūlymai, kuriais siekiama to paties tikslo – iki 2030 m. ir vėliau užtikrinti teisingą ir konkurencingą žaliąją pertvarką. Rinkinys apima įvairias politikos sritis ir ekonomikos sektorius: klimato, energetikos ir degalų, transporto, pastatų, žemės naudojimo ir miškininkystės.
3. EMD pasiūlymu siekiama šių tikslų:
 - a) parengti pritaikytą sistemą, kuri, atsižvelgiant į Europos žaliąjį kursą, padėtų siekti Sąjungos 2030 m. tikslų ir poveikio klimatui neutralumo iki 2050 m. Tai apimtų energinių produktų ir elektros energijos apmokestinimo suderinimą su ES energetikos, aplinkos ir klimato politika, taip prisidedant prie ES pastangų mažinti išmetamųjų teršalų kiekį;
 - b) parengti sistemą, kuri padėtų išsaugoti ir pagerinti ES vidaus rinką atnaujinant apmokestinamųjų energinių produktų aprėptį ir tarifų struktūrą, taip pat racionalizuojant atleidimo nuo mokesčių ir jų sumažinimo taikymą valstybėse narėse, ir
 - c) išsaugoti galimybę valstybių narių biudžetams gauti pajamas.

¹ Dok. 10872/21.

² Dok. 10849/21.

4. Komisijos nuomone, šie tikslai būtų pasiekti pereinant nuo kiekiu grindžiamo prie energine verte grindžiamo apmokestinimo, įvedant tarifų klasifikavimą remiantis aplinkosauginiu veiksmingumu ir apribojant paskatas naudoti iškastinį kurą. Pagal šią klasifikaciją tradicinio iškastinio kuro produktai, pavyzdžiui, dyzelinas ir benzinas, būtų apmokestinami didžiausiu tarifu, o elektros energija – mažiausiu.
5. 2019 m. rugsėjo 11 d. Komisija paskelbė EMD vertinimo ataskaitą³, kurioje pabrėžė, kad dabartinėmis taisyklėmis neprisidedama prie naujos ES reglamentavimo sistemos ir strateginių tikslų klimato ir energetikos srityje. 2019 m. gruodžio 5 d. ECOFIN taryba patvirtino išvadas dėl ES energijos mokesčių sistemos⁴, kuriose pabrėžė, kad užtikrinant tinkamą vidaus rinkos veikimą svarbų vaidmenį atlieka energijos mokesčių suderinimas pasitelkiant EMD. Taryba pritarė ir tam, kad būtų atnaujinta energijos mokesčių teisinė sistema, prisidedant prie platesnių ES ekonominės ir aplinkos apsaugos politikos tikslų. Išvadose Komisijos prašoma užtikrinti, kad pasiūlymai būtų visapusiškai įvertinti atsižvelgiant į jų ekonomines, socialines ir aplinkosaugos sąnaudas bei naudą. Rengdama EMD pasiūlymą Komisija surengė viešas konsultacijas⁵.

³ Dok. 12153/19.

⁴ Dok. 14608/19.

⁵ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12227-Revision-of-the-Energy-Tax-Directive-/public-consultation_Lt

II. DABARTINĖ PADĖTIS

6. 2021 m. liepos 20–21 d. Mokesčių klausimų darbo grupės (aukšto lygio) (toliau – Aukšto lygio darbo grupė) neformalaus posėdžio, skirto ateities iššūkiams mokesčių srityje, darbo sesijoje, skirtoje su Žaliuoju kursu susijusiems apmokestinimo aspektams, delegacijos jau galėjo pareikšti preliminarą nuomonę dėl apmokestinimo vaidmens įgyvendinant žaliąją pertvarką. 2021 m. liepos 22 d. Komisija pateikė EMD pasiūlymą Nuolatinių atstovų komitetui (COREPER II).
7. Techninės diskusijos Mokesčių klausimų darbo grupėje (netiesioginis apmokestinimas: akcizai / energijos mokesčiai) (toliau – Mokesčių klausimų darbo grupė) buvo pradėtos 2021 m. rugsėjo 9 d. Šiame posėdyje Komisija pristatė ir pasiūlymą, ir jo poveikio vertinimą.
8. 2021 m. rugsėjo 23 d. Aukšto lygio darbo grupės posėdyje pirmininkaujanti Slovėnija informavo delegacijas apie tuometinę padėtį, planuojamą darbą ir apie ketinimą savo pirmininkavimo laikotarpiu padaryti kuo didesnę pažangą, susijusią su šiuo dokumentu.
9. Techninis pasiūlymo nagrinėjimas Mokesčių klausimų darbo grupėje buvo tęsiamas 2021 m. spalio 6 d. ir 20 d., lapkričio 15 d. ir 24 d.; tekstas buvo nagrinėjamas pastraipsniui. Pirmasis visų straipsnių nagrinėjimo etapas užbaigtas 2021 m. lapkričio 24 d.
10. Buvo užduota daug klausimų apie įvairius pasiūlymo aspektus, pavyzdžiui, perėjimą nuo kiekio grindžiamo prie energine verte grindžiamo apmokestinimo, tarifų klasifikavimo remiantis aplinkosauginiu veiksmingumu įvedimą, naujų produktų apmokestinimą, minimalių tarifų indeksavimą, aviacijos ir jūrų sektoriams taikytinas sąlygas, taip pat sąsajas su kitais Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio dokumentais.

11. 2021 m. lapkričio 25 d. Aukšto lygio darbo grupės posėdyje pirmininkaujanti Slovėnija informavo delegacijas apie darbo rezultatus ir su šiuo dokumentu susijusią pažangą, be kita ko, Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio kontekste. 2021 m. gruodžio 7 d. posėdyje ECOFIN taryba darbotvarkės A punktu susipažino su pirmininkaujančios valstybės narės parengta pažangos ataskaita dėl Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio pasiūlymų, kuriuos nagrinėjo ECOFIN taryba, įskaitant pasiūlymą dėl EMD⁶.
12. 2022 m. sausio 6 d. Mokesčių klausimų darbo grupės (aukšto lygio) posėdyje pirmininkaujanti Prancūzija patvirtino savo įsipareigojimą tęsti su šiuo svarbiu dokumentu susijusį darbą siekiant užtikrinti bendrą sutarimą dėl teksto projekto techninių nuostatų ir jų poveikio energinių produktų ir elektros energijos apmokestinimui pasibaigus pereinamajam laikotarpiui. Pirmininkaujant Prancūzijai Mokesčių klausimų darbo grupės posėdžiai vyko 2022 m. sausio 10 d., vasario 11 d., kovo 10 d., balandžio 8 d., gegužės 2 d. ir birželio 1 d.
13. Buvo nagrinėjamas visas pasiūlymas, darbą padalijus į keturias temines grupes: 1) apmokestinamųjų produktų aprėptis ir energine verte grindžiamas metodas, tarifų struktūra pereinamojo laikotarpio pabaigoje, atsinaujinančiųjų išteklių energija; 2) minimalūs apmokestinimo lygiai ir mokesčių kategorijų turinys, tarifų struktūra 2023 m., pereinamieji laikotarpiai ir indeksavimas; 3) valstybės pagalba ir transportas; 4) pramonė, žemės ūkis, žuvininkystė ir namų ūkiai. Remdamasi išsamiau pasikeitimu nuomonėmis darbo grupėje, pirmininkaujanti Prancūzija delegacijoms pateikė dalinius kompromisinius tekstus dėl pirmųjų dviejų teminių grupių.

⁶ Dok. 14574/21.

14. Pirmininkaujanti Prancūzija pateikė darbo grupei diskusijoms skirtų informacinių pranešimų ir techninių pranešimų pagal temas. Šie pranešimai buvo išplatinti delegatams prieš posėdžius, kad pirmininkaujanti Prancūzija pristatytų savo atliktą nuostatų analizę, taip pat siekiant palengvinti diskusijas ir sužinoti valstybių narių pozicijas, kuriomis remiantis buvo parengti kompromisinių tekstų dėl pirmųjų dviejų teminių grupių projektai. Keičiantis nuomonėmis delegacijos galėjo geriau suprasti pasiūlymo nuostatas ir tai, kaip jis veiks praktiškai. Taip pat padaryta apčiuopiama pažanga siekiant suprasti pasiūlymo uždavinius, visų pirma susijusius su apmokestinamų produktų aprėptimi, susiejimu su horizontaliosiomis akcizų taisyklėmis (2019 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyva 2020/262), produktų mokesčių kategorijų turiniu ir jo atnaujinimu, praktinėmis energinės vertės metodo pasekmėmis, visų pirma mišrių produktų apmokestinimu, pereinamojo laikotarpio aprėptimi ir minimalių tarifų indeksavimu. Pirmininkaujanti Prancūzija siekė užtikrinti didesnę nuoseklumą, visų pirma apibrėžčių ir ribinių verčių atžvilgiu, su kitomis su energetika susijusiomis direktyvomis, visų pirma su šiomis šiuo metu peržiūrimomis direktyvomis: 2018 m. gruodžio 11 d. Direktyva 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir 2012 m. spalio 25 d. Direktyva 2012/27 dėl energijos vartojimo efektyvumo. Be to, su Komisijos tarnybomis buvo vedama išsamesnė diskusija dėl šios direktyvos ir valstybės pagalbos taisyklių ryšio.
15. Remdamasi iki šiol vykusiomis diskusijomis dėl EMD pasiūlymo, pirmininkaujanti Prancūzija mano, kad nors EMD pasiūlymo tikslai nėra ginčijami, valstybėms narėms yra svarbu, kad būtų išsaugotas ES konkurencingumas ir išnagrinėtas būsimos EMD poveikis namų ūkiams, tam tikriems veiklos sektoriams ir visai ekonomikai.
16. Pirmininkaujanti Prancūzija palankiai vertina valstybių narių pareikštą susidomėjimą gilinti diskusijas dėl šio pasiūlymo ir mano, kad, atsižvelgiant į pasiūlymo sudėtingumą, reikės tolesnių techninių diskusijų Mokesčių klausimų darbo grupėje, nes delegacijos turėtų ieškoti galimų kompromisinių sprendimų dėl daugelio klausimų.

17. Šiuo tikslu bus naudinga toliau plėtoti šiuos aspektus:
- a) mokesčių kategorijų ir minimalių apmokestinimo lygių nustatymas, įskaitant galimybę tam tikriems produktams (pvz., dujoms ir SND) taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas;
 - b) naujų taisyklių dėl klasifikavimo pagal produktų kategorijas ir tos pačios kategorijos produktų vienodo apmokestinimo lygio įgyvendinimas, įskaitant pasiūlymą panaikinti galimybę diferencijuoti kelių transportui skirtam komercinio naudojimo gazoliui taikomą mokesčio tarifą;
 - c) aviacijos ir jūrų sektoriams, įskaitant žuvininkystę, taikomų naujų taisyklių įgyvendinimo ir išimčių panaikinimo tempas ir tiems sektoriams taikomi minimalūs tarifai;
 - d) mišriems produktams taikytinos sąlygos, visų pirma jų energinės vertės matavimas;
 - e) valstybės pagalbos taisyklių (visų pirma Bendrojo bendrosios išimties reglamento, kuris šiuo metu peržiūrimas) ir būsimos EMD sąveika;
 - f) sąsajos su kitais Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio dokumentais, ypač Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyva ir Energijos vartojimo efektyvumo direktyva, visų pirma kaip nuoroda į EMD taikymo sritį patenkantiems energiniams produktams identifikuoti;
 - g) naujų produktų įtraukimo į direktyvos taikymo sritį aprėptis.
18. Pirmininkaujanti Prancūzija pažymi, kad valstybės narės yra įsipareigojusios tęsti darbą remdamosi Komisijos pasiūlymu. Tačiau šiame etape dar per anksti pateikti galutines pastabas dėl galimo kompromisinio susitarimo turinio, kad Taryba galėtų susitarti dėl bendro požiūrio dėl šio teisėkūros procedūra priimamo dokumento.
19. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas nuomonę priėmė 2022 m. sausio 20 d.⁷, o Regionų komitetas – 2022 m. balandžio 27 d.⁸ Europos Parlamentas nuomonės dar nepateikė.

⁷ Dok. 5615/22.

⁸ <https://webapi2016.COR.europa.eu/v1/documents/cor-2021-04801-00-00-ac-tra-lt.docx/content>

III. IŠVADA

20. Todėl pirmininkaujanti Prancūzija prašo Tarybos susipažinti su šia ataskaita, kad būtų daroma tolesnė pažanga nagrinėjant šį dokumentą ir remiamasi iki šiol padaryta pažanga.
-